

УДК 372.881

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-113>**Тетяна ШВЕЦЬ,***orcid.org/0000-0002-5798-7630*

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
(Переяслав, Київська область, Україна) *chvetstatiana@gmail.com***Наталія ШВЕЦЬ,***orcid.org/0000-0002-2928-5164,*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
(Переяслав, Київська область, Україна) *nathalie.chvets@gmail.com***Олександр ШВЕЦЬ,***orcid.org/0000-0002-6588-5159,*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
(Переяслав, Київська область, Україна) *olexandershvets@gmail.com*

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ)

У статті відображено результати дослідження, присвяченого методиці формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти.

Проведений аналіз наукового доробку вітчизняних (Л. Г. Антонова, Ю. І. Веклич, І. В. Грищенко, Д. К. Миронець, О. С. Мицько) і зарубіжних (E. Deschênes, S. Manseau, O. Dezutter) дослідників виявив недостатній ступінь розробки зазначеної проблеми, що обґрунтовує її актуальність. Найбільш нагальною вважаємо необхідність формування лінгвокраїнознавчої компетенції саме майбутніх учителів іноземних мов, які у процесі власної педагогічної діяльності транслюватимуть свої знання учням.

Установлено, що єдине визначення лінгвокраїнознавчої компетенції наразі відсутнє. Систематизація існуючих дефініцій поняття «лінгвокраїнознавча компетенція» уможливила вироблення робочого визначення для цієї розвідки.

У ході дослідження окреслено структуру лінгвокраїнознавчої компетенції. На позначення її елементів мови послуговуються лексичними одиницями з національно-культурним компонентом семантики, а саме – національними реаліями, конотативною та фоновою лексикою.

Детально представлено методику опрацювання лексики з національно-культурним компонентом семантики у процесі лекційних і практичних занять із «Практичного курсу англійської / німецької / французької мови», «Країнознавство Англії / Німеччини / Франції» та «Лінгвокраїнознавство Англії / Німеччини / Франції».

Акцентовано увагу на використанні у ході роботи текстів лінгвокраїнознавчого характеру, аудіо- та відеоматеріалів, навчальних віртуальних турів, що відповідають певній розмовній темі. Описано етапи роботи над лексичними одиницями з національно-культурним компонентом семантики та організації навчального віртуального туру. Застосування названих вище матеріалів сприяє активізації навчальної та пізнавальної активності майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти.

Ключові слова: майбутній учитель іноземних мов, професійна підготовка, міжкультурна комунікація, лінгвокраїнознавча компетенція, заклад загальної середньої освіти.

Tetiana SHVETS,

orcid.org/0000-0002-5798-7630

Ph.D. in Pedagogy,

*Associative Professor at the Foreign Languages, Translation and Teaching Methods Department
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
(Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine) chvetstatiana@gmail.com*

Nataliia SHVETS,

orcid.org/0000-0002-2928-5164,

Ph.D. in Philology,

*Associative Professor at the Foreign Languages, Translation and Teaching Methods Department
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
(Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine) nathalie.chvets@gmail.com*

Olexander SHVETS,

orcid.org/0000-0002-6588-5159,

Ph.D. in Philology,

*Associative Professor at the Foreign Languages, Translation and Teaching Methods Department
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
(Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine) olexandershvets@gmail.com*

METHODICS OF FORMING COUNTRY-SPECIFIC COMPETENCE FOR FUTURE FOREIGN LANGUAGES TEACHERS AT SECONDARY EDUCATION ESTABLISHMENTS (LINGUISTIC ASPECT)

In the paper the authors demonstrate the results of a research dedicated to the methodics of forming country-specific competence for future foreign languages teachers at secondary education establishments.

Performed analysis of a scientific works by native (L. H. Antonova, YU. I. Veklych, I. V. Hryshchenko, D. K. Myronets', O. S. Myts'ko) and foreign (É. Deschênes, S. Manseau, O. Dezutter) researchers showed that the mentioned problem is not worked on enough, which causes its topicality. The most urgent to our mind is the necessity of forming country-specific competence for the future foreign languages teachers, who will transmit their knowledge to their students while working on pedagogical activities.

It was established that the only definition of country-specific competence does not exist nowadays. The systematization of existing definitions of the notion "country-specific competence" enabled to formulate work definition for this research.

During the research process the authors defined the structure of country-specific competence. To mark its elements, the languages use the lexical units with national and cultural parts of semantics, that is national realia, connotative and background lexical units.

The authors demonstrated in details the methodics of working on the words with national and cultural components of semantics during the lectures and seminars on "Practical course of English / German / French", "Country-specific studies of England / Germany / France" and "Linguo country-specific studies of England / Germany / France".

It was emphasized on the use of the country-specific texts during the work, of audio and video materials, study virtual tours that correspond to some topics. The authors described the stages of work on the lexical units with national and cultural element of semantics and the organization of study virtual tours. The use of mentioned materials promotes the activation of study and mental activities of the future foreign languages teachers at secondary education establishments.

Key words: *future foreign languages teacher, professional training, cross-cultural communication, country-specific competence, secondary education establishment.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової спільноти характеризується створенням єдиного освітнього простору, зростанням професійної мобільності фахівців різних галузей виробництва, розширенням партнерських контактів із представниками інших націй і народів, активізацією процесу міжкультурної комунікації. З огляду на викладене, бажання ефективно організувати процес міжкультурної комунікації та досягти поставленої комунікативної мети у ході міжкультурної взаємодії сприяє збільшенню заці-

кавленості різноманітним мов і культур жителів Європейського континенту і всього світу, зростанню значимості вивчення іноземних мов та оволодіння ними як засобом комунікації.

Зазначене потребує такої професійної підготовки фахівців, яка б уможливила їх безперешкодно комунікацію з представниками інших культур у різних сферах людської діяльності з позицій толерантності й усвідомлення національної специфіки, звичаїв і традицій народів інших країн. Саме тому питання формування лінгво-

країнознавчої компетенції є актуальним. Особливо актуальним воно є для студентів педагогічних закладів вищої освіти, оскільки образ учителя, який вільно володіє іноземними мовами, знає та розуміє соціально-етичні цінності й особливості членів іншомовного суспільства, є одним із факторів виховання підростаючого покоління, здатного ефективно працювати в умовах сучасного світу.

Виходячи зі сказаного вище, основним завданням навчання іноземних мов у закладах загальної середньої та вищої освіти постає оволодіння ними як реальним і повноцінним засобом міжкультурного контактування. Ось чому процес підготовки майбутніх учителів іноземних мов повинен бути орієнтований на формування їх лінгвокраїнознавчої компетенції з тим, щоб вони могли передати свої знання учням і підготувати їх до активної участі у процесі міжкультурної комунікації.

Аналіз досліджень. Проблема формування лінгвокраїнознавчої компетенції є об'єктом дослідження вітчизняних і зарубіжних учених, які у своїх наукових розвідках висвітлюють різноманітні аспекти цього процесу. Вивчення лінгвокраїнознавчої компетенції у сучасному її розумінні започатковане у другій половині XIX століття зарубіжними дослідниками. Так, канадські науковці називають цю компетенцію культурною або міжкультурною, розуміючи її як здатність одного індивіда адаптуватися до іноземця або при звичаїтися до інших іноземних різноманітних культур, завдяки виробленню різного роду навичок, умінь та знань (Deschênes, 2018). Автори «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» вважають лінгвокраїнознавчу компетенцію складником соціокультурної (Загальні рекомендації, 2003: 153). Науковий доробок українських дослідників В. І. Зевако (Зевако, 2020) та І. В. Грищенко (Грищенко, 2018) присвячений виявленню специфіки формування лінгвокраїнознавчої компетенції студентів під час оволодіння ними українською мовою як іноземною, Ю. І. Веклич і Д. К. Миронець – формуванню лінгвокраїнознавчої компетенції учителів іноземних мов початкової школи у процесі їх професійної підготовки (Веклич, Миронець, 2012), О. С. Мицько – лінгвокраїнознавчому аспекту вивчення української мови дошкільниками (Мицько, 2018).

Вивчення наукових праць із досліджуваної проблеми виявило недостатній стан розробки проблеми методики формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти, що й увиразнює актуальність цієї розвідки.

Мета статті – представити методику формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Проблема формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов особливо гостро постала у кінці XX – початку XXI століть, глобалізаційні процеси яких перетворили світ на гігантський комунікативний простір, що відчуває потребу у реалізації ефективної міжкультурної комунікації. Було виявлено, що самого лише знання іноземних мов без розуміння ролі культури народу у відображенні специфіки його світосприйняття недостатньо для здійснення плідної міжкультурної взаємодії.

Культурні процеси, що мають місце у певному соціумі, впливають на мову, а мова – на культуру, що підтверджує гіпотезу про існування тісного взаємозв'язку між мовою та культурою. Будь-яка культура народів світу розвивається у взаємозв'язку з іншими культурами, а встановлення міжнаціональних контактів зумовлює культурний обмін між народами світу у різних галузях діяльності. У зв'язку з цим, нагальним є формування лінгвокраїнознавчої компетенції як знання про основні особливості соціокультурного розвитку країни, мова якої вивчається, та вміння організувати свою мовленнєву поведінку відповідно до них.

Результати проведеного вивчення досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців засвідчують, що лінгвокраїнознавча компетенція – багатошаровий термін, що не має єдиного визначення. Представники різних наукових шкіл дають специфічні дефініції цього терміну, який розуміють як:

– сформованість цілісної системи уявлень про національні культурні особливості країни, що дає змогу асоціювати з мовною одиницею ту саму інформацію, що й носії мови, і досягти в такий спосіб повної комунікації (Веклич, Миронець, 2012: 118);

– знання національних звичаїв, традицій, реалій країни, мова якої вивчається, а також здатність видобувати з мовних одиниць країнознавчу інформацію і користуватися нею, досягаючи повноцінної комунікації (Швец, 2014: 257);

– цілісну систему уявлень про основні національні традиції, звичаї та реалії країни, мова якої вивчається (Антонова, 2017: 225);

– цілісну систему уявлень про національно-культурні особливості певної країни, володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови у процесі життєдіяльності, комунікації (Грищенко, 2018: 67);

– здатність індивіда до адаптації до інших іноземних різноманітних культур, завдяки виробленню різного роду навичок, умінь та знань (Deschênes, 2018).

У цих визначеннях акцентується увага на цілісності системи знань, що складають лінгвокраїнознавчу компетенцію, специфічності та комплексному характері її компонентів, оволодіння якими уможливує повноцінну взаємодію учасників міжкультурної комунікації та досягнення ними комунікативної мети.

З урахуванням викладеного вище, у межах нашого дослідження лінгвокраїнознавчу компетенцію розуміємо як систему знань національної специфіки світосприйняття народу-носія мови, його звичаїв, традицій і реалій, а також уміння використання цих знань як у процесі міжкультурної комунікації з метою досягнення поставленого комунікативного наміру, так і у ході навчання іноземних мов учнів закладів загальної середньої освіти.

Як видно з наведених дефініцій лінгвокраїнознавчої компетенції, до її складу входять, перш за все, знання про систему світосприйняття, звичаїв, традицій і вірувань народів-носіїв певної мови. На їх позначення у мові використовуються лексичні одиниці з національно-культурним компонентом семантики, тобто такі, що відображають культурні надбання країни, мова якої вивчається. У масиві лексичних одиниць з національно-культурним компонентом семантики вирізняють:

– національні реалії – елементи національної системи понять, що існують у рамках явищ та об'єктів народу-творця і знайшли своє відображення у мові: географічні назви (англ. *Windsor*; нім. *die Hallig*; фр. *le Pas-de-Calais*), особливо ті, що мають культурно-історичні асоціації, назви художніх творів (англ. *Hamlet*; нім. *Faust*; фр. *Colas Breugnon*), витворів мистецтва (англ. *Statue of Liberty*; нім. *Beethoven-Haydn-Mozart-Denkmal*; фр. *Impression soleil levant*), історичні факти та події у житті народу, мова якого вивчається (англ. *Independence Day*; нім. *Tag der Republik*; фр. *le 14 Juillet*), назви державних органів та установ тощо (англ. *White House*; нім. *Reichstag*; фр. *le Palais de l'Élysée*).

– конотативну лексику, тобто слова у змісті яких наявні додаткові значення, здатні викликати у свідомості носія мови певні культурно-історичні асоціації (англ. *Great Depression*; нім. *die Zerstörung der Berliner Mauer*; фр. *le Massacre de la Saint-Barthélemy*);

– фонову лексику, тобто ті лексичні одиниці, які несуть поряд із міжнаціональною інфор-

мацією інформацію національного характеру (антропоніми – імена видатних осіб, суспільних діячів, науковців, письменників, діячів мистецтва, видатних спортсменів, дійових осіб художніх творів та фольклору) – англ. *Churchill*; нім. *Merkel*; фр. *Charles de Gaulle*.

Для оволодіння лексичними одиницями з національно-культурним компонентом семантики, конотативною та фоною лексикою нами розроблено комплексну методику її опрацювання на заняттях із «Практичного курсу англійської / німецької / французької мови», а також у ході лекційних і практичних занять із курсів «Країнознавство Англії / Німеччини / Франції» та «Лінгвокраїнознавство Англії / Німеччини / Франції».

Засобами формування лінгвокраїнознавчої компетенції на заняттях із «Практичного курсу англійської / німецької / французької мови» виступають тексти лінгвокраїнознавчого характеру. Це особливий вид навчального тексту, з притаманними лише йому змістовим планом, композиційними особливостями та структурною організацією, які використовуємо у процесі оволодіння майбутніми учителями іноземних мов розмовними темами «Географічна ситуація країни, мова якої вивчається», «Економіка країни, мова якої вивчається», «Система освіти», «Свята і традиції народу», «Культура народу, мова якого вивчається» тощо.

Важливим елементом методики формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти є використання у ході практичних занять аудіо- та відеоматеріалів, що відповідають темі заняття. Особливе місце серед цих матеріалів посідають навчальні віртуальні тури, в основі яких лежать дидактичні принципи наочності, доступності та науковості. Звернення до навчальних віртуальних турів представляє процес оволодіння іноземною мовою як осягнення іншомовної реальності з притаманними їй специфічними рисами. Використанню навчального віртуального туру передують підготовчий етап, у ході якого відбувається попереднє ознайомлення майбутніх учителів іноземних мов з лексичними одиницями з національно-культурним компонентом семантики та їх первинна автоматизація. Під час презентації лексичних одиниць з національно-культурним компонентом семантики доречно спроектувати на екран їх зображення у супроводі пояснення значення лексичної одиниці іноземною мовою, що вивчається.

У процесі навчального віртуального туру майбутні учителі іноземних мов можуть виступати

його учасниками, доповнюючи матеріали, що демонструються, інформацією запозиченою з інших джерел. На завершення віртуального туру відбувається бесіда, у ході якої узагальнюється та систематизується опрацьований матеріал.

Завдяки застосуванню таких матеріалів майбутні учителі іноземних мов мають можливість кращого розуміння та міцного засвоєння лексичних одиниць з національно-культурним компонентом семантики, їх вживання у власному мовленні.

Використання навчальних віртуальних турів у процесі формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов уможливує не лише високий рівень оволодіння іноземною мовою, а й сприяє підвищенню інтелектуального рівня з огляду на опрацювання ними автентичних аудіо- та відеоматеріалів. Матеріали навчальних віртуальних турів долучають майбутніх учителів іноземних мов до надбань народів, мова яких вивчається, шляхом можливості ознайомлення зі специфікою їх історичного, економічного та культурного життя.

На лекційних заняттях з курсу «Країнознавство Англії / Німеччини / Франції» майбутні учителі іноземних мов оволодівають відомостями про національну символіку країн, мову яких вони вивчають, їх державний устрій, особливості історичного та економічного розвитку, систему освіти, культурні цінності та традиції народу-носія мови. Одержані знання відпрацьовуються у ході практичних занять, де майбутні учителі іноземних мов демонструють ступінь засвоєння лекційних матеріалів і власні напрацювання за певною темою.

Лекційні заняття з курсу «Лінгвокраїнознавство Англії / Німеччини / Франції» присвячені одержанню майбутніми учителями іноземних мов інформації про регіональні особливості англійської / німецької / французької мови й особливості формування державних мов під впливом античних та інших європейських мов, специфічні особливості варіантів англійської / німецької / французької мови, що є у житку жителів інших країн і континентів, своєрідність менталітету цих народів, рис національного характеру тощо.

Як бачимо, формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти передбачає використання різноманітних форм навчальної діяльності – аудиторні заняття (лекції та практичні заняття), перегляд навчальних фільмів і відеоматеріалів мовою, що вивчається, використання автентичних аудіоматеріалів за темами, передбаченими навчальним планом, тощо. У зв'язку з тим, що основним джерелом лінгвокраїнознавчої

інформації є підручники, доцільним вважаємо використання текстів лінгвокраїнознавчого характеру, що містять відомості про реальні країни, мова якої вивчається, її географію, систему освіти, культурні надбання тощо.

Лінгвокраїнознавчі прийоми роботи над лексичними одиницями відбуваються у три етапи: презентація, закріплення й активізація. У ході презентації лексичних одиниць із національно-культурним компонентом семантики варто вдатися до використання як зорової, так і слухової наочності, тобто продемонструвати зображення предмета, що позначається певною лексичною одиницею, а також включити цю лексичну одиницю у іншомовний текст, що звучить, для навчання майбутніх учителів іноземних мов її правильній вимові.

З метою закріплення вимови і значення лексичної одиниці можна виконати такі післятекстові справи:

- дати відповіді на запитання викладача / членів академічної групи за змістом тексту;
- відшукати у тексті лексичні одиниці з національно-культурним компонентом семантики, тобто такі, значення яких не можна вивести з контексту;
- перекласти українською мовою словосполучення / речення, що містять вищеназвані лексичні одиниці;
- дати іншомовні відповідники лексичних одиниць з національно-культурним компонентом семантики, виявлених у опрацьованому тексті;
- заповнити пропуски у поданих реченнях лексичними одиницями з національно-культурним компонентом семантики, запозиченими з опрацьованого тексту;
- скласти речення з лексичними одиницями, що вивчаються;
- пояснити іноземною мовою значення лексичних одиниць з національно-культурною семантикою.

На етапі активізації засвоєних лексичних одиниць доцільним буде складання майбутніми учителями іноземних мов власних розповідей, що містять вивчені за темою слова з національно-культурним компонентом семантики.

Формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов відбувається у тісному взаємозв'язку з комплексом знань, умінь і навичок лінгвокраїнознавчого характеру, отриманих ними у період навчання у закладах загальної середньої освіти, що уможливує встановлення зв'язку між новими та раніше одержаними знаннями, усунення розриву між теоретичним матеріалом і його практичним використанням, забезпечення послідовності навчального процесу.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що:

- проблема формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти є актуальною і такою, що відповідає сучасним запитам підготовки конкурентоспроможного фахівця;
- участь у процесі міжкультурної комунікації потребує сформованої лінгвокраїнознавчої компетенції як передумови до безперешкодної реалізації процесу міжкультурної взаємодії;
- питання формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти є важливим компонентом їх професійної підготовки;
- лінгвокраїнознавча компетенція є системою знань національної специфіки світосприйняття народу-носія мови, його традицій, звичаїв і реалій

включно з умінням застосовувати ці знання у процесі міжкультурних взаємин;

- формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов повинне відбуватися комплексно у ході оволодіння дисциплінами професійного спрямування;
- у процесі формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти вважаємо доцільним дотримання принципу застосування набутих теоретичних знань у практичній мовленнєвій діяльності.

Перспективи подальших пошуків полягають у можливості проведення дослідження зі специфіки формування лінгвокраїнознавчої компетенції майбутніх учителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти у процесі позааудиторної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонова Л. Г. Лінгвокраєзнавчий аспект вивчення іноземних мов у старшій школі. *Таврійський вісник освіти*. 2017. № 1. С. 164–69.
2. Веклич Ю., Миронець Д. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. *Молодь і ринок*. 2012. № 3. С. 118–121.
3. Грищенко І. В. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції у процесі вивчення української мови як іноземної. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія*. Ужгород : Вид-во УНУ, 2018. Випуск 1 (39). С. 67–69.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
5. Зевако В. І. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції на заняттях з української мови як іноземної (навчально-методичні матеріали). *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 75. С. 90–94.
6. Мицько О. С. Лінгвокраїнознавчий аспект навчання української мови як іноземної дітей дошкільного віку (на матеріалі курсу «Святкуємо разом!»). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острого : Вид-во НУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 2, березень. С. 29–31.
7. Швець Т. А. Методика навчання іноземних мов у вищій школі: підручник для студ. ВНЗ. Переяслав-Хмельницький : Видавництво «КСВ» 2014. 296 с.
8. Deschênes É. Apprentissage autochtone, Enseignement, Programmes: Développer la compétence culturelle chez les enseignants: mission impossible? *Réseau ÉdCan*. Canada : Ontario, 2018.

REFERENCES

1. Antonova L. H. Lihvokrayeznavchyy aspekt vyvchennya inozemnykh mov u starshiy shkoli. [Linguistic country-specific aspect of studying foreign languages in high school] *Tavriys'kyu visnyk osvity*. 2017. № 1. S. 164–69. [in Ukrainian].
2. Veklych YU., Myronets' D. Formuvannya lihvokrayinoznavchoyi kompetentsiyi u protsesi profesiynoyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv inozemnoyi movy. [Formation of linguistic competence in the process of professional training of future foreign language teachers] *Molod' i rynek*. 2012. № 3. S. 118–121. [in Ukrainian].
3. Hryshchenko I. V. Formuvannya lihvokrayinoznavchoyi kompetentsiyi u protsesi vyvchennya ukrayins'koyi movy yak inozemnoyi. [Formation of linguistic competence in the process of studying Ukrainian as a foreign language] *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya : Filolohiya*. Uzhhorod : Vyd-vo UNU, 2018. Vypusk 1 (39). S. 67–69. [in Ukrainian].
4. Zahal'noyevropeys'ki Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsinyuvannya [Pan-European Recommendations for Language Education: Study, Teaching, Assessment] / nauk. red. ukr. vyd. S.YU. Nikolayeva. Kyiv : Lenvit, 2003. 273 s. [in Ukrainian].
5. Zevako V. I. Formuvannya lihvokrayinoznavchoyi kompetentsiyi na zanyattiyakh z ukrayins'koyi movy yak inozemnoyi (navchal'no-metodychni materialy). [Formation of the linguistic scientific competence at the classes of Ukrainian as a foreign language (educational and methodical materials)]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 5 : Pedagogichni nauky: realiyi ta perspektyvy*. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova, 2020. Vyp. 75. [in Ukrainian].
6. Myts'ko O. S. Lihvokrayinoznavchyy aspekt navchannya ukrayins'koyi movy yak inozemnoyi ditey doshkil'noho viku (na materialy kursu «Svyatkuyemo razom!»). [Linguistic aspect of teaching the Ukrainian language as a foreign language to preschool children (on the material of the course "Celebrate together!")] *Naukovi zapysky Natsional'noho*

.....
universytetu «Ostroz'ka akademiya»: seriya «Filolohiya». Ostroh : Vyd-vo NUOA, 2018. Vyp. 1(69), ch. 2, berezen'. S. 29–31. [in Ukrainian].

7. Shvets' T. A. Metodyka navchannya inozemnykh mov u vysheiy shkoli: pidruchnyk dlya stud. VNZ. [Methods of teaching foreign languages in high school: a textbook for students] Pereyaslav-Khmel'nyts'kyi : Vydavnytstvo «KSV» 2014. 296 s. [in Ukrainian].

8. Deschênes É. Apprentissage autochtone, Enseignement, Programmes: Développer la compétence culturelle chez les enseignants: mission impossible? *Réseau ÉdCan*. Canada : Ontario, 2018.